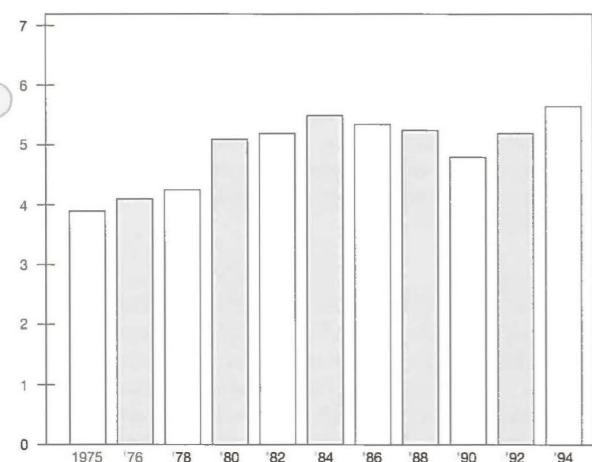

ligheden blussede op igen. Store tænkere som for eksempel den franske oplysningsfilosof Rousseau (1712-1778) bakkede op om den nye holdning og satte efterhånden fædrelandskærlighed lig med forsvarsvilje og støttede endvidere opfattelsen af, at fædrelandet var fødelandet.

Udviklingen eskalerede med Stavnsbåndets ophævelse i 1788; nu skulle bønderne pludselig forsvare deres egen ejendom. Resultatet sås blandt andet ved slaget på Reden i 1801, hvor danskerne gjorde så stor modstand, at admiral Nelson indstillede bombardementet; Danmark fik herved en gunstig udgangsposition i forhandlingerne om våbenstilstand. Stemningen var præget af patriotisme, og der meldte sig mange frivillige til forsvaret af København.

Den danske befolknings forsvarsvilje i perioden 1975-1994.
Kilde: Forsvarets Center for Lederskab.

Forsvarsviljens store gennembrud i den danske befolkning kom dog først i Treårskrigen 1848-1850, hvor et meget stort antal frivillige meldte sig under fanerne. Set i et større perspektiv var det overraskende, da den almindelige værnepligts indførelse i 1848 allerede havde medført, at Danmark havde en betydelig hær.

Forsvarsnihilisme

Forsvarsviljen var som før nævnt, ikke den eneste fremherskende strømning i slutningen af 1700-tallet, hvor Danmark og Norge havde haft en næsten 80-årig fredsperiode efter Den Store Nordiske Krig i 1700-1721, hvor Sverige led nederlag til en koalition blandt andre bestående af Danmark, Norge, Preussen og Rusland.

Det fik mange til at mene, at Danmark ikke ville få krig mere. Så var det bedre at anvende statsmidlerne til forbedring af samfundet, og så i øvrigt føre en så klog udenrigspolitik, at man kunne holde sig ude af krige. Desuden havde man den opfattelse, at en fremmed magt ville undlade at gribe til våben overfor et folk, der ved afskaffelse af sin hær havde givet bevis på dets fredelige intentioner. Denne strømning i dansk historie kaldes forsvarsnihilisme.

Lang nedgangsperiode

Forsvarsnihilismen havde greb i store dele af befolkningen i

1800-tallet. Måske var den knap så fremherskende i den første halvdel af århundredet, men efter den skæbnesvangre krig i 1864 mod Preussen og Østrig, bredte modløsheden sig, og nihilismen vandt indpas som aldrig før. Som bekendt blev krigen et forsmædeligt nederlag til Danmark.

Herefter satsede man ensidigt på den indre styrkes potentielle kræfter og nytteværdi. Den politiske udvikling i årene frem til århundredeskiftet støttede denne danske holdning som også blev bekræftet under 1. Verdenskrig 1914-1918. Man kunne tilsyneladende ved at føre en klog udenrigspolitik holde sig uden for krige. Resultatet var, at forsvarsnihilismen vandt yderligere frem, hvilket blandt andet udmøntede sig i en reel reduktion i forsvarsevnen.

Det kom os som bekendt til skade den 9. april 1940, hvor 2. Verdenskrig startede for Danmarks vedkommende; efter få timer var hele Danmark besat af tyske tropper. Krigen blev dog kimen til fornyet dansk forsvarsvilje. Danskerne oplevede igen sig selv som et folk, hvis identitet og hvis værdier var truet og derfor måtte forsvares. Et eksempel på denne fornyede forsvarsvilje så man i modstandsbevægelsen.

Forsvarsviljen i dag

Også i dag er forsvarsviljen i den danske befolkning i nogen grad præget af det skisma i opfattelserne, som blev grundlagt sent på 1700-tallet. Men det står langt bedre til med den danske forsvarsvilje i dag, end det gjorde i perioden mellem 1864 og 2. Verdenskrig.

Udviklingen i den danske befolknings forsvarsvilje i perioden 1975-1992 er vist i figuren, hvor forsvarsviljen er udtrykt ved en talværdi, der varierer mellem 0 og 10. Den seneste undersøgelse i 1994 viser, at 87% af befolkningen mener, at forsvaret i dag har en passende størrelse eller at det skal være stærkere. □

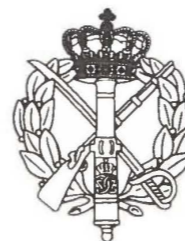
HOK's Telefonavis

Til støtte for familierne til det personel, der er udsendt til FN-tjeneste i det tidligere Jugoslavien, har Hærens Operative Kommando oprettet en telefonavis, der kan kaldes på telefon 9018 1010.

Avisen omfatter følgende punkter (menu):

1. Aktuelt fra bataljonen i Kroatien.
2. Aktuelt fra hovedkvarterkompagniet i Bosnien-Hercegovina.
3. Aktuelt fra kampvogneskadronen i Tuzla.
4. FN-relaterede aktiviteter i Danmark.
5. Kontaktmuligheder i Danmark.
6. Kontaktmuligheder i det tidligere Jugoslavien.
7. Generelle oplysninger om UNPROFOR.
8. Aktuelt fra FN-observatørerne i UNPROFOR.
9. Ledig.

Straks når forbindelsen er etableret, kan man vælge et vilkårligt menupunkt ved at taste det pågældende tal. □

HOK INFORMATION

Udgiver

Hærens Operative Kommando (HOK)
Postboks 59
7470 Karup J
Telefon: 9962 4970
Telefax: 9962 4965

Redaktion

Major-R M.M. Stendal, Ph.D.
(Ansvarshavende redaktør)
Assistent Mette Frandsen

Layout og ombygning

Redaktionen

Produktion

Kannike Tryk A/S
Århus

Indhold

Danske soldater på øvelse og i kamp 1
Kampvogn Leopard 1A5 2
Forsvarsviljen 3
HOK's Telefonavis 4

HOK INFORMATION

HOK INFORMATION 2/1994 er trykt i 11 000 eksemplarer og distribueres til alt personel i enheder under Hærens Operative Kommando samt til forsvarets øvrige myndigheder, relevante organisationer og enkeltpersoner.

HOK INFORMATION udsendes efter behov.

Forslag til emner i HOK INFORMATION bedes fremsendt til redaktionen.

Alle artikler i HOK INFORMATION må gengives med angivelse af kilde.

ISSN 0907-4724.

4. årgang nr. 2

22. juni 1994

Danske soldater på øvelse og i kamp

Andet hold af den danske kampvogneskadron ved den nordiske bataljon (DANSØN 2/ NORDBAT 2) deltog i perioden 14.- 18. marts 1994 i en øvelse i Sverige. Den 21. marts afrejste eskadronen med fly fra Karup til Tuzla, og den 29. april kom eskadronen i kamp i Tuzlaområdet. Den danske indsats ved denne begivenhed er blevet fremhævet som et skoleeksempel for FN-styrkers optræden i en konfliktsituation, og de danske FN-styrker har nydt megen anerkendelse for deres besluttsomme aktion – såvel fra dansk som fra international side.

NORDBAT 2 består af et svensk stabs- og ingeniørkompagni, tre svenske panserskyttekompagnier, et svensk forsyningskompagni samt en dansk kampvogneskadron og et dansk Tactical Air Control Party (TACP) – i alt ca. 1000 soldater.

Øvelsen

Øvelsen fandt sted i området omkring Linköping og Strängnäs. Det var øvelsens formål at øve samvirket med den svenske del af bataljonen herunder panserskyttekompagniernes kamp med støtte af kampvogne og fly. Indledningsvis blev kampvogneskadronen og TACP'erne præsenteret for de svenske enheder, og man gennemførte færdighedstræning i brug af personlige våben. I næste fase øvedes panserskyttedelingernes kamp med støtte af kampvogne. Afslutningsvis øvedes panserskyttekompagniernes kamp med støtte af kampvogne og fly, idet flystøtten alene blev leveret af fire danske F16-fly.

Øvelsen gennemførtes i to hovedområder. I Linköping-Kvarns skydeterræn øvede 10. Panserskyttekompagni, én kampvognsdeling, Stabs- og Ingeniørkompagniet samt Forsyningskompagniet. I Strängnäs-Härads skydeterræn øvede 8. og 9. Panserskyttekompagni med én kampvognsdeling. TACP'erne og F16-flyene blev indsat i begge områder efter behov.

De svenske nyhedsmedier var indbudt til at overvære en del af øvelsen. Denne del var tilrettelagt som en stor demonstration af FN-styrkernes formåen og blev overværet af den svenske forsvarsminister, den svenske arméchef, chefen for Hærens Operative Kommando samt ca. 45 svenske journalister og mange militære tilskuere. Øvelsen var meget vellykket, og pressebesøget gav anledning til mange reportager i de svenske nyhedsmedier. Det var jo en historisk begivenhed, at der i nyere tid var udenlandske styrker på svensk jord, og at de var venligtsindede.

Eskadronchef, major Carsten Rasmussen.

Foto: Nordfoto.